

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Бх. №	854-01-48
Дата	13.06.2018 г.

09⁵⁸
фев

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА**

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, съответно с мотиви и предварителна оценка на въздействието.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване, съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА НА ТРУДА

Обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм. и доп., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 69 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г. – бр. 52 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110 от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 19, 27, 46, 76, 83 и 105 от 2005 г., бр. 24, 30, 48, 57, 68, 75, 102 и 105 от 2006 г., бр. 40, 46, 59, 64 и 104 от 2007 г., бр. 43, 94, 108 и 109 от 2008 г., бр. 35, 41 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 91 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 100 и 101 от 2010 г., бр. 18, 33, 61 и 82 от 2011 г., бр. 7, 15, 20 и 38 от 2012 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 49 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 104 от 2013 г., бр. 1, 27 и 61 от 2014 г., бр. 54, 61, 79 и 98 от 2015 г., бр. 8, 57, 59, 98 и 105 от 2016 г., бр. 85, 86, 96 и 102 от 2017 г. и бр. 7, 15, 30 и 42 от 2018 г.

§ 1. В чл. 49 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Синдикалните организации и организациите на работодателите придобиват качеството на юридическо лице след вписването им в регистър на синдикални и работодателски организации към съответния окръжен съд по седалището им.“

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) Вписванията се извършват при условията и по реда на глава петдесет и пета от Гражданския процесуален кодекс.“

3. Създават се ал. 4, 5 и 6:

„(4) В регистъра на синдикални и работодателски организации се вписват следните обстоятелства:

1. видът и наименованието на организацията;
2. седалището и адресът;
3. уставът на организацията;
4. органите, имената на членовете на управителния орган, имената и длъжностите на лицата, представляващи организацията;
5. прекратяването на организацията;
6. преобразуването;
7. имената, съответно наименованието, както и адресът на ликвидаторите;
8. заличаването на организацията.

(5) На вписване подлежат и промените в обстоятелствата по ал. 4.

(б) Обстоятелствата и актовете по ал. 4 се заявяват за вписване, съответно за обявяване в регистъра на синдикални и работодателски организации към съответния окръжен съд, в едномесечен срок от деня на възникването им, съответно на промяната им.“

4. Досегашната ал. 3 става ал. 7.

Преходна разпоредба

§ 2. Заварените към датата на влизане на този закон в сила синдикални и работодателски организации запазват правоспособността си на юридически лица без да се регистрират по реда на този закон.

Народни представители:

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда

Кодексът на труда (КТ) урежда ролята и мястото на синдикалните и работодателските организации, техните основни права, задължения и цели. В чл. 49, ал. 1 от КТ изрично е уредено основанието за придобиването на качество на юридически лица на синдикалните и работодателските организации. Предложеният законопроект има за цел да създаде единна правна система относно регистрацията на тези организации, чрез приемането на разпоредби, които отчитат спецификата и обществената значимост на тяхната дейност.

Ролята на социалния диалог е ключова за провеждането на обществени политики и изграждането на стабилно демократично общество. Държавата регулира трудовите и непосредствено свързаните с тях отношения, осигурителните отношения и въпросите на жизненото равнище след консултации и диалог с работниците, служителите, работодателите и техните организации в дух на сътрудничество, взаимни отстъпки и зачитане на интересите на всяка от страните. В тази връзка е необходимо да има ясно определен ред, по който се регистрират съответните организации, за да може да се подпомага и насърчава социалния диалог.

С предложения законопроект се изпълняват и изискванията на Конвенция № 87 на Международната организация на труда, ратифицирана и обнародвана в ДВ, бр. 19 от 1959 г., която дава основание за създаването на самостоятелен и отличаващ на учредяване, съществуване и прекратяване, вкл. вписване в регистър и придобиване качество на юридическо лице на синдикалните и работодателските организации.

Предлага се синдикалните и работодателските организации да се вписват в специален регистър към окръжните съдилища по седалището им. Процедурата по регистрацията пред съответния съд следва да се извършва по реда на глава петдесет и пета на Гражданско процесуалния кодекс, където е регламентирано специфичното производство, свързано с вписването на юридическите лица.

Определят се обстоятелствата и данните, които следва да се вписват в регистъра на синдикални и работодателски организации. При определяне на данните, които се вписват в регистъра са отчетени спецификите на този вид организации. В регистъра не се предвижда вписване на целите на организацията, защото те са определени в чл. 4, ал. 2 от КТ за синдикалните организации и в чл. 5, ал. 2 за работодателските организации. Също така в регистъра няма необходимост да се вписват средствата за постигане на целите, защото те са определени в трудовото законодателство. В тази връзка следва да се има предвид, че съгласно чл. 33, ал. 2 от КТ синдикалните организации и организациите на работодателите свободно определят своите функции и ги осъществяват в съответствие с техните устави и закона.

Предлага се в регистъра да се вписват и поделенията на организациите, за да има яснота и пълнота по отношение на чл. 49, ал. 2 от КТ, съгласно която поделение на организация, вписана съгласно предходната алинея, придобива качество на юридическо лице съгласно устава ѝ.

Предвижда се при промяна на обстоятелствата и актовете, които се вписват в регистъра на синдикални и работодателски организации към съответния окръжен съд, да се извършва вписване на промените в едномесечен срок от деня на възникването им, съответно на промяната им.

Със законопроекта се предвижда заварените към датата на влизането на закона в сила синдикални и работодателски организации да запазват правоспособността си на юридически лица без да е необходимо да извършват нова регистрация.

Народни представители:

Предварителна оценка на въздействието на Законопроекта за изменение и допълнение на Кодекса на труда

1. Основания за законодателна инициатива:

В чл. 49, ал. 1 и 2 от Конституцията на Република България определя като основно правото на сдружаване на работниците и служителите в синдикални организации и правото на работодателите на сдружение в защита на техните стопански интереси. Конвенция № 87 на Международната организация на труда, която е ратифицирана от Република България, дава основание за създаването на самостоятелен и отличаващ на учредяване, съществуване и прекратяване, вкл. вписване в регистър и придобиване качество на юридическо лице на синдикалните и работодателските организации.

Детайлната уредба относно функциите, дейността и статута на организациите на работниците и служителите се съдържа в Кодекса на труда. Няколко отделни глави в КТ уреждат специфични права и роля на тези сдружения. Основна характеристика на тези организации е механизмът за защита на колективните права и интереси, като следва да се обърне специално внимание на правата и задълженията при сключването и изпълнението на колективните трудови договори, които са уредени в глава четвърта на КТ. Особената роля и мястото, които имат тези организации в обществото е свързана и с участието им в социалния диалог и по-конкретно в различните нива на тристранното сътрудничество, регулирани в КТ. Това налага регламентирането на специфични правила относно регистрацията на този вид организации, които да създават правна сигурност при осъществяването на социалния диалог.

Организациите на работниците и служителите се отличават от останалите сдружения на гражданите, като техните цели и средствата за постигането им са регламентирани в трудовото законодателство. Смесването на режимите за регистрация с другите видове юридически лица с нестопанска цел е нецелесъобразно. Поради това с измененията Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) от 2016 г. е предвидено изрично изключване от приложното му поле на синдикалните и работодателските организации. Също така, в § 2, ал. 1 от Преходните и Заключителните разпоредби на Закона за юридическите лица с нестопанска цел изрично е регламентирано, че организациите, които имат за цел извършването на политическа, синдикална и дейност, присъща на вероизповедание, както и читалищата, се уреждат с отделен закон. В тази връзка специален закон по отношение на синдикалните и работодателските организации се явява Кодекса на труда, в който следва да бъде цялостната уредба на синдикалните и работодателските организации.

Изричното изключване на синдикалните и работодателските организации от приложното поле на ЗТРРЮЛНЦ, съчетано с липсата на нарочни норми в КТ, създава празнота в нормативната уредба. Това може да доведе до откази за вписване на нови организации или на настъпили промени в подлежащи на вписване обстоятелства за вече вписаните организации, както в окръжните съдилища, така и в Агенцията по вписванията

В тези случаи може да бъде затруднен и дори поставен под съмнение относно легитимността му социалния диалог, поради неяснотата на статута на участниците в него.

Създаването на ясен режим за регистрация на синдикалните и работодателските организации ще доведе до по-голяма прозрачност при провеждане на социалния диалог. По този начин ще бъдат гарантирани конституционно постановените права на сдружаване на работниците и служителите и на работодателите, като се създаде специална и детайлна уредба относно регистрацията и статута им.

2. Заинтересовани страни:

Работниците и служителите, работодателите, синдикалните и работодателските организации, окръжни съдилища, Националния съвет за тристранно сътрудничество, отрасловите, браншовите, областните и общинските съвети за тристранно сътрудничество.

3. Анализ на разходи и ползи:

За приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда няма да са необходими финансови и други средства.

4. Административна тежест и структурни промени:

С приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда се предвижда въвеждане на регистър на синдикални и работодателски организации към съответния окръжен съд по седалището им. Този регистър следва да е отделен от съществуващите към момента регистри за юридическите лица, които се водят на основание глава петдесет и пета от Гражданско процесуалния кодекс.

5. Въздействие върху нормативната уредба:

Приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда не е свързано с промени в други нормативни актове.

Народни представители: